

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 969

Warszawa, 31 października 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Sylwestra Tułajewa.

(-) Waldemar Andzel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Marek Ast; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Wojciech Buczak; (-) Waldemar Buda; (-) Lidia Burzyńska; (-) Anna Cicholska; (-) Witold Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Katarzyna Czochara; (-) Elżbieta Duda; (-) Jan Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Andrzej Gawron; (-) Szymon Giżyński; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Józefa Hrynkiewicz; (-) Michał Jach; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Alicja

Kaczorowska; (-) Piotr Kaleta; (-) Jan Kilian; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski; (-) Wojciech Kossakowski; (-) Andrzej Kosztowniak; (-) Jarosław Krajewski; (-) Wiesław Krajewski; (-) Leonard Krasulski; (-) Andrzej Kryj; (-) Bernadeta Krynicka; (-) Dariusz Kubiak; (-) Jacek Kurzępa; (-) Anna Kwiecień; (-) Bogdan Latosiński; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Paweł Lisiecki; (-) Tomasz Ławniczak; (-) Marzena Machałek; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Ewa Malik; (-) Jerzy Małecki; (-) Gabriela Masłowska; (-) Jerzy Materna; (-) Andrzej Matusiewicz; (-) Kazimierz Matusznyi; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Kazimierz Moskal; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Adam Ołdakowski; (-) Jerzy Paul; (-) Marek Polak; (-) Piotr Polak; (-) Marcin Porzucek; (-) Urszula Rusecka; (-) Bogdan Rzońca; (-) Jacek Sasin; (-) Łukasz Schreiber; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Czesław Sobierajski; (-) Dariusz Starzycki; (-) Marek Suski; (-) Józefa Szczurek-Żelazko; (-) Jolanta Szczypińska; (-) Jarosław Szlachetka; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Robert Telus; (-) Ewa Tomaszewska; (-) Sylwester Tułajew; (-) Piotr Uruski; (-) Piotr Uściński; (-) Jan Warzecha; (-) Jerzy Wilk; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Jarosław Zieliński; (-) Maria Zuba; (-) Wojciech Zubowski.

U S T A W A

z dnia

2016 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.¹⁾) po art. 52g dodaje się art. 52h w brzmieniu:

„Art. 52h. 1. W latach 2016 i 2017 obowiązuje skala podatkowa, o której mowa w art. 27 ust. 1 w brzmieniu obowiązującym w 2015 roku.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia 2016 r.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) ustawie o funduszach inwestycyjnych – oznacza to ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.);

2) w art. 6:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 10 i 10a,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11a, stosuje się pod warunkiem istnienia podstawy prawnej, wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innej ratyfikowanej umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik ma siedzibę.”;

3) w art. 12 w ust. 4 po pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 26 w brzmieniu:

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 985, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863, z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1269, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932, 1992 i 2299 oraz z 2016 r. poz. 188, 195, 615, 780, 823, 929, 1010, 1206 i 1550.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1478, 1563 i 1662, z 2015 r. poz. 73, 211, 933, 978, 1166, 1197, 1259, 1296, 1348, 1595, 1688, 1767, 1844 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 68, 615, 780, 996, 1206, 1454 i 1550.

„26) wartości otrzymanych przez fundusz inwestycyjny z tytułu wpłat dokonanych w formie pieniężnej lub z papierów wartościowych lub udziałów w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, przyjętych w zamian za zbycie uczestnikom funduszu, a w przypadku funduszu z wydzielonymi subfunduszami – uczestnikom subfundusz - jednostek uczestnictwa albo certyfikatów inwestycyjnych.”;

4) w art. 16 w ust. 1 po pkt 71 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 72 w brzmieniu:

„72) kwot wypłaconych przez fundusz inwestycyjny z tytułu odkupienia jednostek uczestnictwa albo wykupienia certyfikatów inwestycyjnych oraz wypłaty uczestnikom funduszu dochodów (przychodów) funduszu inwestycyjnego, w przypadku gdy statut przewiduje wypłacanie tych dochodów bez odkupywania jednostek uczestnictwa.”;

5) w art. 17:

a) w ust. 1 po pkt 56 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 57 i 58 w brzmieniu:

„57) dochody (przychody) funduszy inwestycyjnych otwartych oraz specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, działających na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych, z wyłączeniem specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych – pochodzące z odsetek, dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, zbycia wierzytelności, walut, udziałów (akcji) i innych papierów wartościowych, w tym pochodnych instrumentów finansowych lub realizacji praw z nich wynikających;

58) dochody (przychody) instytucji wspólnego inwestowania, z zastrzeżeniem ust. 12, posiadających siedzibę w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które spełniają łącznie następujące warunki:

a) podlegają w państwie, w którym mają siedzibę, opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągnięcia,

b) wyłącznym przedmiotem ich działalności jest zbiorowe lokowanie środków pieniężnych, zebranych w drodze publicznego proponowania

nabycia ich tytułów uczestnictwa, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego,

- c) prowadzą swoją działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę,
- d) ich działalność podlega bezpośredniemu nadzorowi właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym mają siedzibę,
- e) posiadają depozytariusza przechowującego aktywa tej instytucji,
- f) zarządzane są przez podmioty, które prowadzą swoją działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym państwa, w którym podmioty te mają siedzibę

- osiągane przez te instytucje z odsetek, dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, zbycia wierzytelności, walut, udziałów (akcji) i innych papierów wartościowych, w tym pochodnych instrumentów finansowych lub realizacji praw z nich wynikających.”,

b) dodaje się ust. 11 i 12 w brzmieniu:

„11. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 58, stosuje się pod warunkiem istnienia podstawy prawnej, wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innej ratyfikowanej umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik ma siedzibę.

12. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 58 nie ma zastosowania do instytucji wspólnego inwestowania, które:

- a) prowadzą swoją działalność w formie instytucji wspólnego inwestowania typu zamkniętego albo są instytucją wspólnego inwestowania typu otwartego działającą na podstawie zasad i ograniczeń inwestycyjnych odpowiadających instytucjom wspólnego inwestowania typu zamkniętego,
- b) zgodnie z dokumentami założycielskimi ich tytuły uczestnictwa nie są oferowane w drodze oferty publicznej ani dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, ani wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu oraz mogą być nabywane także przez osoby fizyczne wyłącznie, gdy osoby te dokonają jednorazowego nabycia tytułów uczestnictwa o wartości nie mniejszej niż 40 000 euro.”;

6) w art. 26 ust. 1g i 1h otrzymują brzmienie:

„1g. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz będące przedsiębiorcami osoby fizyczne, które dokonują wypłat należności z tytułów wymienionych w art. 21 ust. 1 lub art. 22 ust. 1 na rzecz podmiotów wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 11a oraz art. 17 ust. 1 pkt 58, stosują zwolnienia wynikające z tych przepisów wyłącznie pod warunkiem:

- 1) udokumentowania przez podmiot, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 11a oraz art. 17 ust. 1 pkt 58, jego miejsca siedziby dla celów podatkowych, uzyskanym od tego podmiotu certyfikatem rezydencji, oraz
- 2) złożenia przez podmiot, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 11a oraz art. 17 ust. 1 pkt 58, pisemnego oświadczenia, że jest rzeczywistym właścicielem wypłaconych przez płatnika należności oraz spełnia on warunki, o których mowa w tych przepisach.

1h. Ocena warunków określonych w ust. 1g dokonywana jest niezależnie od warunku istnienia podstawy prawnej do wymiany informacji podatkowej między Rzeczpospolitą Polską a państwem należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w którym pomiot wymieniony w art. 6 ust. 1 pkt 11a oraz art. 17 ust. 1 pkt 58 ma siedzibę.”;

7) w art. 27 po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Z obowiązku złożenia zeznania, o którym mowa w ust. 1, zwolnieni są podatnicy o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 57, jeżeli w danym roku podatkowych uzyskali dochody (przychody) wyłącznie z odsetek, dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, zbycia wierzytelności, walut, udziałów (akcji) i innych papierów wartościowych, w tym pochodnych instrumentów finansowych lub realizacji praw z nich wynikających.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 30 listopada 2016 r., z wyjątkiem art. 2 który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Uzasadnienie

W zakresie zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Trybunał Konstytucyjny (TK) w wyroku z dnia 28 października 2015 r. sygn. akt K 21/14 orzekł, że „Art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji, jest niezgodny z art. 2 i art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis wymieniony w części I, w zakresie tam wskazanym, traci moc obowiązującą z dniem 30 listopada 2016 r.”

Z sentencji wyroku wynika, że Trybunał Konstytucyjny orzekł w istocie rzeczy o pominięciu prawodawczym. Jednocześnie TK odroczył utratę mocy obowiązującej we wskazanym zakresie do dnia 30 listopada 2016 r. Oznacza to, że przepis art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych utraci moc obowiązującą w zakresie objętym pominięciem prawodawczym, a więc w zakresie nienależącym do jego treści normatywnej. Z tego względu sentencja wyroku może budzić wątpliwości co do skutków jakie wywoła z upływem wyznaczonego terminu.

W doktrynie prawa konstytucyjnego prezentowany jest m.in. pogląd, że wyroki dotyczące niekonstytucyjności pominięcia prawodawczego mają jedynie pozornie zakresowy charakter. W istocie rzeczy dotyczą one bowiem niekonstytucyjności całości poddanego kontroli konstytucyjnej przepisu ze względu na brak w niej określonej regulacji. Przyjęcie tej koncepcji oznaczałoby derogację z dniem 30 listopada całego przepisu art. 27 ust. 1 ustawy. W przypadku zaś uwzględnienia faktu, że stwierdzenie niekonstytucyjności odnosiło się w istocie części przepisu w zakresie w jakim reguluje wysokość przysługującej podatnikom kwoty wolnej od podatku, nie można wykluczyć, że utrata mocy obowiązującej będzie dotyczyć wyłącznie kwoty wolnej od podatku, a w konsekwencji podatnicy pozbawieni zostaną prawa do pomniejszenia podatku o kwotę wolną w wysokości gwarantowanej przez obecnie obowiązujące przepisy.

W związku z tym, w celu zapewnienia podatnikom konstytucyjnej zasady pewności prawa, a w szczególności zagwarantowania prawa do uwzględnienia kwoty wolnej od podatku w obecnie obowiązującej wysokości, zachodzi pilna potrzeba podjęcia inicjatywy ustawodawczej określającej zasady obliczania podatku dochodowego w roku 2016.

Ponadto z uwagi na zapowiedziane przez Panią Premier w exposé podwyższenie kwoty wolnej do 8.000 zł i trwające prace nad reformą systemu podatkowego w zakresie jednolitego podatku, w ramach której planowana jest realizacja tej zapowiedzi i której wejście w życie planuje się od 1 stycznia 2018 r., zasadne jest zachowanie dotychczasowych zasad opodatkowania również w roku 2017.

W zakresie zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Celem projektu ustawy jest zmiana zasad opodatkowania funduszy inwestycyjnych poprzez:

- objęcie polskich funduszy inwestycyjnych, działających na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. *o funduszach inwestycyjnych*, tj. funduszy inwestycyjnych otwartych (FIO) oraz specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych (SFIO) zwolnieniem przedmiotowym - zamiast zwolnienia podmiotowego - obejmującym dochody (przychody) z odsetek, dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, zbycia wierzytelności, walut, udziałów (akcji) oraz innych papierów wartościowych, w tym pochodnych instrumentów finansowych lub realizacji praw z nich wynikających,

- objęcie analogicznym zwolnieniem przedmiotowym zagranicznych instytucji wspólnego inwestowania z państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, spełniających cechy pozwalające uznać je za podmioty równoważne do FIO i SFIO,
- objęcie przepisami ustawy o podatku dochodowym funduszy inwestycyjnych zamkniętych (FIZ).

Powyższe zmiany nie wpłyną więc na zakres opodatkowania krajowych FIO oraz SFIO i równoważnych funduszy zagranicznych, osiągających wskazane powyżej dochody (przychody), pomimo zmiany formuły zwolnienia.

Na gruncie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych polskie fundusze inwestycyjne, tj. FIO, SFIO oraz FIZ, wyodrębniane ze względu na charakterystykę w przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz porównywalne do nich instytucje wspólnego inwestowania, z siedzibą w innym niż Polska państwie UE lub EOG są obecnie podmiotowo zwolnione z podatku dochodowego - art. 6 ust. 1 pkt 10 i 10a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (ustawa CIT).

W przypadku inwestycji w takie fundusze, opodatkowanie dochodu następuje na poziomie inwestora (uczestnika) na etapie wypłaty zysku, tj. w momencie wykupu lub umorzenia przez fundusz jednostek uczestnictwa (w przypadku funduszy inwestycyjnych otwartych - FIO) bądź certyfikatów inwestycyjnych (w przypadku funduszy inwestycyjnych zamkniętych - FIZ) - stawką podatku w wysokości 19% (u podatników podatku dochodowego od osób prawnych jako dochód opodatkowany na zasadach ogólnych, natomiast u podatników podatku dochodowego od osób fizycznych jako dochód z kapitałów pieniężnych).

Przyjęty model opodatkowania dochodów z inwestycji poprzez fundusze inwestycyjne wywołuje negatywne skutki, przede wszystkim w obszarze działania krajowych FIZ. Fundusze tego typu stanowią jeden z podstawowych elementów budowania struktur planowania podatkowego z wykorzystaniem podmiotów zagranicznych (głównie transparentnych podatkowo), poprzez umiejscawianie FIZ w łańcuchu podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i transferowanie dochodów z tej działalności, w zdecydowanej części, do FIZ.

W odróżnieniu do FIO, FIZ-y dają możliwość skierowania emisji certyfikatów do konkretnego inwestora, dopasowania strategii inwestycyjnej do indywidualnych potrzeb, kontroli realizacji celu inwestycyjnego funduszu i wyznaczania polityki inwestycyjnej oraz brak ograniczeń inwestycyjnych, pozwalający przede wszystkim na inwestycje w spółki zagraniczne, o charakterystyce identycznej z polską formą spółki komandytowo-akcyjnej (FIZ występuje w roli akcjonariusza).

Cechy FIZ powodują, iż fundusze te są wykorzystywane do zarządzania majątkiem w szczególności przez podatników dysponujących znaczącym kapitałem, pozwalającym na wykorzystanie efektów skali. Wykorzystanie FIZ w celu optymalizacji podatkowej znajdzie zastosowanie, gdy koszty całkowite związane z utrzymaniem funduszu nie przekroczą wysokości podatku, który inwestor miałby zapłacić prowadząc inwestycje poza strukturą FIZ (średnie roczne koszty nie przekraczają 400 tys. zł³). Zatem na utworzenie tego rodzaju prywatnego wehikulu inwestycyjnego mogą sobie pozwolić wyłącznie podmioty inwestujące kwoty rzędu kilkudziesięciu milionów złotych.

Powyższe skutkuje uprzywilejowaniem dużych podatników względem małych i średnich przedsiębiorstw. Sytuacja taka wpływa negatywnie na konkurencyjność mniejszych

³ źródło K. Żelazek, Sposób na odroczenie podatku, Rzeczpospolita, 21 grudnia 2010 r.

podmiotów, osłabiając ich pozycję rynkową.

Pomimo zmiany – ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku tonażowym – opodatkowującej z dniem 1 stycznia 2014 r. spółki komandytowo-akcyjne, zjawisko wykorzystywanej przez FIZ-y optymalizacji podatkowej nie zostało w pełni wyeliminowane. Miejsce spółek komandytowo-akcyjnych zajęły bowiem podmioty funkcjonujące w innych krajach UE, których systemy prawne przewidują struktury prawne analogiczne do SKA, tj. spółki nieposiadające osobowości prawnej, transparentne podatkowo, dysponujące jednocześnie prawem emitowania papierów wartościowych (np. luksemburska spółka typu SCSp - Société en Commandite Spéciale).

Z danych dot. wyników finansowych niepublicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych za lata 2013-2015⁴ wynika, że FIZ:

- w 2013 r. – osiągnęły pozytywny wynik z operacji na kwotę 10 mld zł
- w 2014 r. – osiągnęły pozytywny wynik z operacji na kwotę 7 mld zł
- w 2015 r. - osiągnęły pozytywny wynik z operacji na kwotę 12 mld zł.

W analogicznych okresach fundusze FIO oraz SFIO wykazywały bądź pozytywny wynik finansowy bądź wykazywały stratę. Biorąc pod uwagę, iż *ceteris paribus* wszystkie formy funduszy działały w tych okresach w takich samych warunkach gospodarczych oraz inwestycyjnych Polski i świata, zdecydowana różnica w wynikach FIZ może być przypisana osiągnięciem przez nie zysków *de facto* z działalności gospodarczej, poprzez mechanizmy optymalizacji podatkowej, a nie inwestycyjnej.

Przyjmując, iż wynik finansowy FIZ byłby zbliżony do podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych zmiana zasad opodatkowania funduszy inwestycyjnych mogłaby skutkować zwiększeniem dochodów sektora finansów publicznych o ok. 2-2,5 mld zł, z tytułu opodatkowania dochodów FIZ. Zmiana byłaby natomiast neutralna dla pozostałych typów funduszy inwestycyjnych w zakresie, w jakim uzyskiwałyby nadal dochody objęte propozycją zwolnienia przedmiotowego.

Z danych UKNF z czerwca 2016 r.⁵ wynika, że na koniec 2014 r. spośród ogólnej liczby 681 funduszy inwestycyjnych, FIZ-ów było 594 (pozostałe: FIO – 40, SFIO – 47). Na koniec 2015 r. ogólna liczba funduszy zwiększyła się do 815 (a zatem o 134 podmioty), z czego FIO pozostały bez zmian (w liczbie 40), SFIO zwiększyły liczbę o 3, tj. do 51, natomiast liczba FIZ-ów wzrosła o 130, tj. do 724 podmiotów. FIZ-y pozostają więc zdecydowanie dominującą formą funduszu inwestycyjnego, stanowiąc niespełna 90% ich ogólnej liczby.

Liczba funduszy inwestycyjnych na koniec 2014 i 2015 roku		
	2014 r.	2015 r.
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	58	60
Fundusze inwestycyjne, w tym:	681	815
- fundusze inwestycyjne otwarte	40	40
- specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	47	51
- fundusze inwestycyjne zamknięte	594	724

Rys. 1. Liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych na koniec 2014 i 2015 roku.

⁴ zgodnie z danymi UKNF

⁵ Raport dotyczący sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2015 roku, UKNF Warszawa, czerwiec 2016

Wśród tych kategorii funduszy FIZ wyróżnia się możliwością wykorzystania, jako struktura prawna, która może być wykorzystywana przez inwestorów do planowania relacji gospodarczych w sposób zmierzający do minimalizowania obciążeń podatkowych, w szczególności poprzez odroczenie opodatkowania działalności gospodarczej prowadzonej za pośrednictwem spółek osobowych.

Zmiany poszczególnych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych zmierzają do:

1) Zmiany charakteru zwolnienia stosowanego wobec funduszy inwestycyjnych ze zwolnienia podmiotowego na przedmiotowe, poprzez nowelizację art. 6 oraz art. 17 ustawy CIT.

Zwolnieniem przedmiotowym - dotyczącym dochodów pochodzących z odsetek, sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych w tym pochodnych instrumentów finansowych, dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych - objęte będą jedynie fundusze FIO i SFIO, przy czym w przypadku SFIO wyłączone spod zastosowania zwolnienia zostaną te fundusze, w których zgodnie z przepisami ustawy *o funduszach inwestycyjnych* inwestorzy zdecydowali o przyjęciu zasad inwestowania właściwych dla FIZ.

2) Dostosowaniu warunków stosowania zwolnienia przedmiotowego dla instytucji wspólnego inwestowania (podmiotów zagranicznych), których charakterystyka odpowiada cechom FIO oraz SFIO (dodawany art. 17 ust. 1 pkt 58). W celu ustalenia zbieżnych warunków stosowania zwolnienia dla instytucji polskich i zagranicznych przewidziano wyłączenie odnoszące się do sytuacji, w której charakterystyka funduszu zagranicznego odpowiada cechom FIZ (art. 17 ust. 12).

3) Określenia skutków podatkowych - po stronie przychodów i kosztów uzyskania przychodów przez fundusz inwestycji - w związku ze zbywaniem lub odkupywaniem jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych, poprzez zmiany w art. 12 ust. 4 i art. 16 ust. 1 ustawy. Celem jest zapewnienie, iż rozliczenia funduszu z inwestorem nie wpływają na podstawę opodatkowania tego pierwszego.

4) W celu zmniejszenia obowiązków administracyjnych w zmianie art. 27 przewidziano, iż fundusze zwolnione przedmiotowo z opodatkowania, podlegające nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Polsce nie będą zobowiązane do składania zeznania podatkowego, jeżeli w roku podatkowym osiągnęły dochody (przychody) jedynie w zakresie, w jakim korzystają z tego zwolnienia.

5) Zmiany w art. 4a, art. 6 ust. 3, art. 17 ust. 11 i art. 26 ust. 1g oraz ust. 1h mają charakter legislacyjny i dostosowawczy.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 30 listopada 2016 r. (do tego dnia Trybunał Konstytucyjny odroczył utratę mocy art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych), z wyjątkiem zmian wprowadzanych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 2 listopada 2016 r.

BAS-WASGiPU/WAPEiM-2342/16
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sylwester Tułajew)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem projektu jest nowelizacja ustaw:

- 1) z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zmian.; dalej: u.p.d.f.) poprzez dodanie do niej nowego art. 52h, zgodnie z którym w latach 2016 i 2017 stosowana będzie dla celów obliczania należnego podatku dochodowego skala podatkowa określona w art. 27 ust. 1 u.p.d.f.;
- 2) z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851 ze zmian.; dalej: u.p.d.p.) poprzez:
  - a) uchylenie pkt 10 i 10a w art. 6 ust. 1 u.p.d.p., które zwalniały od podatku dochodowego fundusze inwestycyjne działające na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157 ze zmian.) oraz instytucje wspólnego inwestowania posiadające siedzibę w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim UE lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG),
  - b) dodanie pkt 26 w art. 12 ust. 4 u.p.d.p., pkt 72 w art. 16 ust. 1 u.p.d.p., pkt 57 i 58 w art. 17 ust. 1 u.p.d.p. i ust. 11 i 12 w art. 17 u.p.d.p. oraz ust. 1d w art. 27 u.p.d.p., które regulują zakres zwolnienia przedmiotowego (art. 17), zasady ustalania przychodów i kosztów (art. 12 i 16) oraz obowiązki w zakresie składania zeznań podatkowych (art. 27),

c) zmianę ust. 3 w art. 6 u.p.d.p. i ust. 1g i 1h w art. 26 u.p.d.p., które mają charakter zmian dostosowawczych i wynikają ze zmiany zasad opodatkowania funduszy inwestycyjnych.

Nowelizacja u.p.d.f. związana jest z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt K 21/14 (publ. OTK ZU z 2015 r. nr 9A, poz. 152), w którym TK zakwestionował zgodność z art. 2 i art. 84 Konstytucji RP art. 27 ust. 1 u.p.d.f. „w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji”. Jednocześnie TK orzekł, że przepis ten traci moc z dniem 30 listopada 2016 r., co oznacza, że w przypadku braku ingerencji ustawodawcy w te przepisy, w latach 2016 i następnych podatnicy zostaliby pozbawieni prawa do kwoty wolnej od podatku. Jak wynika z uzasadnienia projektu celem nowelizacji jest zagwarantowanie wszystkim podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych „prawa do uwzględnienia kwoty wolnej od podatku w obecnie obowiązującej wysokości”. Przepis ten będzie obowiązywał w latach 2016 i 2017, bowiem od 1 stycznia 2018 r. planowane jest wejście w życie tzw. jednolitego podatku dochodowego z podwyższoną kwotą wolną od podatku.

Nowelizacja u.p.d.p. ma natomiast na celu zmianę charakteru prawnego dotychczasowego zwolnienia funduszy inwestycyjnych z podatku dochodowego od osób prawnych ze zwolnienia podmiotowego na zwolnienie przedmiotowe (uchylenie pkt 10 i 10a w art. 6 ust. 1 u.p.d.p. i zmiany w art. 17 u.p.d.p.). Zwolnieniem od podatku dochodowego objęte będą dochody (przychody) z odsetek, dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, zbycia wierzytelności, walut, udziałów (akcji) oraz innych papierów wartościowych, w tym pochodnych instrumentów finansowych lub realizacji praw z nich wynikających. Zwolnienie to obejmować będzie zarówno fundusze inwestycyjne mające siedzibę na terytorium Polski i działające na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (nowy pkt 57 w art. 17 ust. 1 u.p.d.p.), jak i instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę w innym niż Polska państwie członkowskim UE lub należącym do EOG (nowy pkt 58 w art. 17 ust. 1 u.p.d.p.). Ze zwolnienia wyłączone będą fundusze inwestycyjne zamknięte (FIZ) oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte (SFIO) stosujące zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Wyłączenie to będzie miało zastosowanie zarówno do funduszy polskich, jak i instytucji wspólnego inwestowania mających siedzibę w innym państwie członkowskim UE lub należącym do EOG (por. nowy pkt 57 w art. 17 ust. 1 i nowy ust. 12 w art. 17 u.p.d.p.). Zmiana charakteru prawnego zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dochodów (przychodów) funduszy inwestycyjnych prowadzić będzie do dalszego ograniczenia możliwości wykorzystywania przez podatników przepisów u.p.d.p. w celu optymalizacji podatkowej.

Projektowana ustawa miałyby wejść w życie: w zakresie zmian w u.p.d.f. – z dniem 30 listopada 2016 r., zaś w zakresie zmian w u.p.d.p. – z dniem 1 stycznia 2017 r. (art. 3 Projektu).

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Nakładanie podatków należy do kompetencji państw członkowskich UE, przy czym musi się ono odbywać z zachowaniem wymogów określonych w traktatach i prawie wtórnym, m.in. zasady niedyskryminacji (por. art. 18 i 110 TfUE). W zakresie określonym traktatami możliwa jest jedynie harmonizacja podatków pośrednich (por. art. 113 TfUE) i bezpośrednich (por. art. 115 TfUE). Do tych ostatnich należą podatki dochodowe: od osób fizycznych i od osób prawnych. Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy (określenie kwoty wolnej od podatku i skali podatkowej – w przypadku u.p.d.f., oraz zasad opodatkowania dochodów (przychodów) funduszy inwestycyjnych, w tym ich częściowe lub całkowite zwolnienie od podatku – w przypadku u.p.d.p.) nie są zasadniczo regulowane prawem Unii Europejskiej. Tym niemniej należy jednak zauważyć, że wszelkie zwolnienia, bez względu na ich charakter – podmiotowe lub przedmiotowe – powinny być zgodne z traktatową zasadą równości, oznaczającą, że „porównywalne sytuacje (stany faktyczne) nie mogą być różnie traktowane, chyba że równe traktowanie jest obiektywnie usprawiedliwione”. (A.Wróbel [w:] A.Wróbel (red.), *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz*, Wyd. Lex a Wolters Kluwer Business, Warszawa, 2012 r., tom I, s. 357).

III. Analiza projektu ustawy pod kątem prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy w zakresie odnoszącym się do zmian w u.p.d.f. nie jest regulowany prawem Unii Europejskiej.

W zakresie odnoszącym się do zmian w u.p.d.p. należy mieć na względzie traktatowy wymóg równego traktowania wszystkich podmiotów. Zmiana u.p.d.p. prowadzi do zwolnienia od podatku jedynie dochodów (przychodów) funduszy inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych i objęcia podatkiem dochodowym dochodów (przychodów) funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Ze zwolnienia od podatku będą mogły skorzystać zarówno fundusze mające siedzibę w Polsce, jak i instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę w innym państwie członkowskim UE lub należącym do EOG. Podobnie, opodatkowaniu podlegać będą dochody (przychody) zarówno funduszy inwestycyjnych zamkniętych mających siedzibę w Polsce, jak i instytucji wspólnego inwestowania mających siedzibę w innym państwie członkowskim UE lub należącym do EOG. Takie zróżnicowanie zasad opodatkowania dochodów (przychodów) funduszy inwestycyjnych wpisuje się w politykę UE odnoszącą się do przeciwdziałania uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania (por. np. dyrektywę Rady (UE) 2016/1164 z dnia 12 lipca 2016 r. ustanawiającą przepisy mające na

celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego¹).

IV. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w zakresie odnoszącym się do u.p.d.f. nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. W zakresie odnoszącym się do zmiany u.p.d.p. nie jest sprzeczny z prawem UE.

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński

---

¹ Dz.U UE L 193 z 19 lipca 2016 r., s. 1. Por. także COM(2016) 26 final.

Warszawa, 2 listopada 2016 r.

BAS-WASGiPU/WAPEiM-2343/16
TRYB PILNYPan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sylwester Tułajew) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

Przedmiotem projektu jest nowelizacja ustaw:

- 1) z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zmian.; dalej: u.p.d.f.) poprzez dodanie do niej nowego art. 52h, zgodnie z którym w latach 2016 i 2017 stosowana będzie dla celów obliczania należnego podatku dochodowego skala podatkowa określona w art. 27 ust. 1 u.p.d.f.;
- 2) z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851 ze zmian.; dalej: u.p.d.p.), której celem jest zmiana charakteru prawnego dotychczasowego zwolnienia z podatku funduszy inwestycyjnych ze zwolnienia podmiotowego na zwolnienie przedmiotowe (uchylenie pkt 10 i 10a w art. 6 ust. 1 u.p.d.p. i zmiany w art. 17 u.p.d.p.) i objęcie podatkiem dochodowym dochodów funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

Projektowana ustawa miałyby wejść w życie: w zakresie zmian w u.p.d.f. – z dniem 30 listopada 2016 r., zaś w zakresie zmian w u.p.d.p. – z dniem 1 stycznia 2017 r. (art. 3 Projektu).

Projekt nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Warciński